

Projectlocatiegebied De Heihorsten te Someren

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

18 september 2007 / rapportnummer 1960-46

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING EN HOOFDPUNTEN VOOR HET MER	1
2. DOELSTELLING, BELEIDSKADER EN VOorgenomen ACTIVITEIT .	2
3. MER, ONTWERPPROCES EN ONTWIKKELING ALTERNATIEVEN	3
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN	3
4.1 Algemeen	3
4.2 Water en bodem.....	4
4.3 Natuur	5
4.4 Landschap en cultuurhistorie.....	5
4.5 Bezoekersaantallen en verkeer	6
4.6 Luchtkwaliteit en geluid	6
4.7 Overige aspecten.....	7
5. OVERIGE	7

1. INLEIDING EN HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

Het gebied de Heihorsten, ten westen van de kern Someren, is momenteel in gebruik als landbouwgebied. In het Reconstructieplan de Peel is het gebied aangeduid als projectlocatiegebied Recreatie de Heihorsten. De gemeente heeft een gebiedsvisie en een gebiedsontwikkelingsplan voor het gebied opgesteld. In het gebied wordt realisatie en/of uitbreiding van verschillende toeristisch/recreatieve functies voorzien. Eén hiervan is de aanleg van een 18-holes golfbaan. Voor het mogelijk maken van deze golfbaan is een milieueffectrapportage (m.e.r.) verplicht. Omdat de golfbaan sterk samenhangt met de functie waterberging en waterzuivering, alsmede met de overige initiatieven in het gebied, is besloten één milieueffectrapport (MER) op te stellen voor het gehele gebied. Bij brief van 5 juli 2007 is de Commissie voor de m.e.r. door burgemeester en wethouders van Someren in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER.¹

Planproces

Het gebied maakt deel uit van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Dit bestemmingsplan zal over enkele jaren in zijn geheel worden herzien. Om de verschillende projecten niet te vertragen worden deze ruimtelijk-juridisch mogelijk gemaakt door verschillende artikel-19 procedures. Het onderhavige MER geeft hierbij de milieu-informatie voor de besluitvorming. Tevens is het de bedoeling dat dit MER bij de herziening van het bestemmingsplan de functie zal gaan vervullen van plan-MER. Naar de mening van de Commissie is het dan wel nodig na te gaan of er binnen het bestemmingsplan (mogelijk buiten plangebied Heihorsten) geen andere activiteiten voorzien worden, die een (aanvulling op het) MER noodzakelijk maken.

Hoofdpunten

De volgende punten beschouwt de Commissie als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als het MER niet op onderstaande punten in gaat:

- Een volledige beschrijving van het grond- en oppervlaktewatersysteem en het waterbeheer in het gehele gebied, in relatie tot de doelstellingen voor water, natuur en recreatie. Hieruit moet blijken op welke manier en in welke mate het element water sturend is in het ontwerpproces;
- De kwalitatieve en kwantitatieve effecten van het voornemen op grond- en oppervlaktewatersysteem en als gevolg daarvan de mogelijke externe gevolgen op het Natura 2000-gebied de Strabrechtse Heide, zowel in positieve als in negatieve zin;
- Een zelfstandig leesbare samenvatting die een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER.

Daarnaast adviseert de Commissie in het MER voldoende duidelijk en recent kaartmateriaal op te nemen, met goed leesbare topografische namen.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar

---

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure en de rol van de Commissie wordt verwezen naar bijlage 1.

advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat dit advies **niet** zelfstandig leesbaar is, maar in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen.

2. DOELSTELLING, BELEIDSKADER EN VOORGENOMEN ACTIVITEIT

Doelstellingen

Geef in het MER duidelijk aan wat de hoofd- en nevendoelestellingen van het gehele project en de verschillende afzonderlijke initiatieven zijn. In de startnotitie wordt al ingegaan op de samenhang van de verschillende projecten; werk dit in het MER verder uit. Maak hierbij duidelijk of en hoe realisatie van bepaalde projecten afhankelijk is van, dan wel versterkt kan worden door realisatie van andere. Geef ook aan hoe de doelstellingen van het project samenhangen met de conceptdoelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (deze komen in oktober 2007 uit).

Beleidskader

Beschrijf in het MER het beleidskader voor de verschillende milieuaspecten en geef aan welke randvoorwaarden dit stelt aan de voorgenomen activiteiten. Besteed hierbij expliciet aandacht aan het beleid aangaande de natte natuurenparel Strabrechtse Heide (tevens Natura 2000-gebied).

Voor het voornemen zal een watertoets moeten worden uitgevoerd. In het MER dient aan de orde te komen welke randvoorwaarden, aanbevelingen en knelpunten hieruit voortkomen voor de ontwikkelingen in het gebied en voor realisatie van de alternatieven. Beschrijf ook de eisen, aanbevelingen en knelpunten voor de ontwikkelingen in het gebied en realisatie van de alternatieven die voortkomen uit de Kaderrichtlijn water en Waterbeheer 21^e eeuw.

Geef op kaartmateriaal de begrenzing aan van Natura 2000-gebieden, de Ecologische Hoofdstructuur en de waterlichamen van de Kaderrichtlijn water.

Voorgenomen activiteit

Beschrijf de verschillende projecten/functies die in de m.e.r. onderzocht worden. Geef in het MER aan welke bezoekersaantallen voor de verschillende recreatieve en toeristische projecten voorzien worden en waarop deze prognoses gebaseerd zijn. Geef aan wat het (economisch) draagvlak is voor de golfbaan, ook in relatie tot andere initiatieven voor golfbanen in de regio.

Beschrijf naar welke natuurwaarden (natuurdoeltypen) en watersystemen gestreefd wordt bij de golfbaan, bij de ecologische verbindingzone Kleine Aa, de nieuwe landgoederen en de helofytenfilters. Ga hierbij in op het soort water dat beoogd wordt (open water of moeras), de grondwaterstanden, het oppervlaktewaterpeil en de fluctuatie daarin, de waterkwaliteit, in- en uitlaat of berging van water en lokale kwel. Geef tevens aan naar welk landschapsbeeld er voor het gehele gebied gestreefd wordt.

Geef aan welke mogelijkheden er zijn om door middel van het 'uitmijnen'² van gronden de waterkwaliteit te verbeteren en de uitspoeling van stikstof en fosfaat te verminderen.

---

² Met 'uitmijnen' wordt bedoeld: het verarmen van de grond door beplanting met gewassen die veel voedsel uit de bodem opnemen, zonder extra bemesting, en deze jaarlijks te oogsten en af te voeren.

3. MER, ONTWERPPROCES EN ONTWIKKELING ALTERNATIEVEN

Projectlocatiegebied

De verschillende projecten zijn in verschillende stadia van ontwerp. Om het MER goed te kunnen benutten adviseert de Commissie dat de milieu-informatie, vooral de informatie over water, als sturend wordt beschouwd in het ontwerpproces. Geef in het MER aan in welke fase van planvorming/ontwerp de verschillende projecten verkeren. Maak duidelijk welke keuzemogelijkheden er nog bestaan en hoe de verschillende projecten van elkaar afhankelijk zijn en elkaar beïnvloeden.

Geef aan in hoeverre de projecten worden afgestemd met, of aansluiten op de conceptdoelstellingen die in het kader van de wateropgaven (Kaderrichtlijn water en Waterbeheer 21^e eeuw) zijn of worden geformuleerd.³

Golfbaan

In het ontwerp van de golfbaan speelt water een belangrijke rol. Hierbij dienen de waterpartijen verschillende doelen:

- waterberging/water vasthouden;
- het creëren van een uitdaging in het baanontwerp (golfttechnisch);
- verbetering van de waterkwaliteit van de Peelrijt (en daarmee tevens van het Beuven);
- natuurontwikkeling.

Om het doelbereik van verschillende alternatieven goed te kunnen vergelijken moet in het MER duidelijk worden gemaakt hoe de doelstellingen op het gebied van water doorwerken in het ontwerp van de golfbaan. Geef hierbij aan of en hoe de verschillende doelen met elkaar zijn te verenigen en welke eisen elk van de functies stelt aan vorm en afwerking van de waterpartijen (helling van de oever, omvang, diepte, mate van doorstroming etc.). Maak duidelijk welke keuzes en dilemma's hierbij optreden. Geef aan of er grond- of oppervlaktewater voor beregening van de golfbaan gebruikt zal worden.

Geef aan welke optimalisaties mogelijk zijn bij de inrichting van de waterpartijen in de golfbaan en op de golfbaan zelf ten gunste van natuur, als bouwsteen voor het meest milieuvriendelijk alternatief (mma). Ga ook in op de mogelijkheden om aan te sluiten bij de karakteristieken van het bestaande landschap (openheid en schaal).

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN MILIEUEFFECTEN

4.1 Algemeen

De Commissie adviseert bij de beschrijving van de effecten rekening te houden met zowel onderlinge beïnvloeding van de verschillende projecten binnen het plangebied als effecten buiten het gebied, met name effecten op het Natura 2000-gebied. Daarnaast is het van belang dat in het MER steeds een onderscheid te maken is tussen de effecten van de golfbaan (besluit-MER) en van het gehele plan (plan-MER).

---

³ Zie ook de inspraakreactie van Waterschap Aa en Maas (bijlage 2 nr. 1).

4.2

Water en bodem

Algemeen

Beschrijf de huidige en toekomstige situatie van het grond- en oppervlaktewatersysteem voorzover zij relevant is voor het realiseren van de doelstellingen (onder andere belangrijk bij de golfbaan en de aanleg van de Ecologische verbindingzone). Ga daarbij in op:

- de geo(morfo)logie en de samenstelling van de bodem (zand/leem); geef ook aan of en waar zich ondoordringbare lagen in de bodem bevinden;
- het optreden van lokale kwel of infiltratie;
- de stijghoogtes en freatische grondwaterstanden;
- oppervlaktewaterpeilen en de fluctuaties daarin;
- de grond- en oppervlaktewaterkwaliteit, met name de fosfaat- en stikstofgehaltes;
- de drainerende werking van de Peelrijt;
- de historische situatie van de waterhuishouding, in het bijzonder van de Peelrijt.

Waterkwantiteit

Geef voor de verschillende inrichtingsalternatieven voor de golfbaan aan:

- hoeveel open water en helofytenfilter wordt voorzien;
- welke verschillende functies beide soorten waterpartijen hebben;
- hoe de vijvers gevuld worden;
- de beoogde diepte van de vijvers;
- wat het effect zal zijn van deze vijvers op het grondwatersysteem, inclusief kwel en infiltratie, in het studiegebied.

Beschrijf de bijdrage van de waterretentiebekkens en de waterzuivering op het terugdringen van verdroging van de Strabrechtse heide (herstel waterafvoer van de Peelrijt). Geef aan hoe de waterpartijen op de golfbaan moeten worden aangelegd om ongewenste effecten op de Strabrechtse heide te voorkomen.⁴

Waterkwaliteit

Maak een vergelijking van de alternatieven op doelbereik met betrekking tot de concept-kwaliteitsdoelen voortvloeiend uit de Kaderrichtlijn water.

Geef aan welke knelpunten er kunnen ontstaan met betrekking tot nieuwe initiatieven en de bestaande landbouw binnen de Heihorsten; denk hierbij aan de invloed van dit gebruik op de waterkwaliteit van de Kleine Aa en de Peelrijt. Geef aan hoe een eventuele verslechtering van de waterkwaliteit kan worden voorkomen.

Beschrijf de effecten van de wijzigingen in de waterhuishouding op de waterkwaliteit (zoals veranderingen in fosfaat- en stikstofgehaltes). Beschrijf de effecten van het eventueel uitspoelen van stikstof en fosfaat naar het oppervlaktewater en de termijn waarop dit effect zich zal voordoen.

Bodem

Geef aan of er verontreinigingen van de bodem in het plangebied bekend zijn en hoe hiermee wordt omgegaan. Geef aan welk reliëf er in het inrichtingsplan van de golfbaan voorzien wordt en waar de hiervoor benodigde grond vandaan komt. Presenteer in het MER de grondbalans.

---

⁴ Ook in de inspraakreactie van de provincie (bijlage 2, nr. 3) wordt verwezen naar dergelijke ongewenste effecten.

4.3 Natuur

Gebiedsbescherming

Geef in het MER gemotiveerd aan of de verschillende projecten gevolgen kunnen hebben voor het Natura2000-gebied de Strabrechtse Heide. Ook cumulatieve met andere beïnvloeding van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld andere recreatieve ontwikkelingen en bestaand gebruik) moet hierbij worden beoordeeld. Indien significante gevolgen niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dient een passende beoordeling gemaakt te worden⁵. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan dient de zogenaamde ADC-toets⁶ doorlopen te worden.

Beschrijf de effecten van de initiatieven op de ecologische hoofdstructuur en overige natuurgebieden. Geef aan in hoeverre er mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn.

Beschrijf de natuurwaarden die ontstaan in de vorm van oppervlakte (aantallen ha) natuurdoeltypen. Geef aan hoe de natuurdoelstellingen geëffectueerd en geborgd worden. Beschrijf de bijdrage van de ingrepen aan het terugdringen van de verdroging (en daarmee herstel van natuurwaarde) van de Strabrechtse heide.

Soortenbescherming

Beschrijf de huidige volgens de Flora- en faunawet beschermde planten en dieren. Geef aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Indien dat vereist is, motiveer dan in het MER op grond waarvan verondersteld wordt dat ontheffing verleend zal worden.

Modelvliegterrein

De Commissie wijst bij de beoordeling van effecten op natuur in het bijzonder op effecten van het modelvliegterrein, zoals alarmering van dieren door geluid of schaduwen/silhouetten van vliegtuigjes.

4.4 Landschap en cultuurhistorie

Beschrijf voor het gehele plangebied de effecten op het landschap. Geef aan wat het effect van de verschillende projecten is op het bestaande landschapsbeeld en de aanwezige cultuurhistorische waarden (zoals archeologische vindplaatsen, verkavelingspatronen, oude verbindingswegen en de molenbiotop) en maak duidelijk in hoeverre deze waarden sturend zijn voor het ontwerp van de golfbaan en van de overige projecten.

---

⁵ Wanneer een passende beoordeling nodig is betekent dit, dat ook op grond hiervan voor het bestemmingsplan een plan-m.e.r. nodig is en dat de resultaten van de passende beoordeling in het plan-MER opgenomen moeten worden.

⁶ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Nbw respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling?
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen zullen dan getroffen worden om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

Geef aan hoe in het ontwerp van de golfbaan wordt omgegaan met structurende elementen in het landschap en of en hoe de openheid van het landschap gehandhaafd wordt. Geef voor de golfbaan tevens een overzicht van de cultuurhistorische (waaronder archeologische) waarden in het plangebied.⁷ Op plaatsen waar bodemingrepen voorzien worden (zoals plaatsen waar vijvers of bunkers voorzien worden) dient door veldonderzoek te worden vastgesteld of er daadwerkelijk vindplaatsen aanwezig zijn. Uit het MER moet blijken wat de omvang en begrenzing van eventuele archeologische vindplaatsen is en of deze behoudenswaardig zijn.⁸

4.5 Bezoekersaantallen en verkeer

Beschrijf in het MER de huidige recreatiedruk in het gehele gebied. Geef aan welke cijfers er bekend zijn over aantallen bezoekers, vervoerswijze en doel van het bezoek aan het gebied.

Geef voor de verschillende voorzieningen in het gebied aan:

- hoe de verdeling van het aantal bezoekers zal zijn over de week en het jaar, inclusief een inschatting van de waarschijnlijke herkomst van de bezoekers;
- tot welke totale aantallen bezoekers dit leidt en wat het maximale aantal mensen is dat gelijktijdig aanwezig zal zijn;
- van wat voor vervoerswijze deze bezoekers naar verwachting gebruik zullen maken;
- welke aantallen parkeerplaatsen deze bezoekersaantallen vereisen (besteed hierbij expliciet aandacht aan de parkeerproblematiek bij groepsaccommodatie de Hoof).

Ga voor de berekening van deze bezoekersaantallen uit van de te verwachten drukte op een maatgevende dag (bijvoorbeeld de 5^e drukste dag per jaar⁹) en toets daarbij in hoeverre het gegenereerde verkeer effect heeft op verkeersveiligheid, geluidhinder en luchtkwaliteit. Ga bij al deze berekeningen uit van het prognosejaar 2020 of later. Geef aan op welke gegevens de prognoses gebaseerd zijn. Daar waar onzekerheid bestaat over de te verwachten aantallen adviseert de Commissie te werken met een meest waarschijnlijk scenario en een maximaal scenario.

Geef in het MER ook aan in hoeverre bestaande routes voor fietsers en anderen ten behoeve van school, werk en recreatie door de herinrichting van het gebied worden beïnvloed op veiligheid en aantrekkelijkheid en als gevolg daarvan wat de mogelijke verschuivingen in de vervoerswijzekeuze zullen zijn.

4.6 Luchtkwaliteit en geluid

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit (Blk 2005) zullen worden overschreden. In het MER moet dit aannemelijk

---

⁷ Uit de cultuurhistorische hoofdstructuur blijkt dat voor een groot deel van het gebied een (middel)hoge archeologische verwachting geldt.

⁸ Dit betekent dat voor het MER het archeologisch onderzoekstraject doorlopen zal moeten worden tot en met het 'waarderend inventariserend veldonderzoek', voor zover daar aanleiding voor is.

⁹ Deze normdag wordt vaak als maatgevend beschouwd voor de druk op de omgeving door dagrecreatie.

worden gemaakt.¹⁰ Indien niet aannemelijk kan worden gemaakt dat aan de grenswaarden van het Blk 2005 wordt voldaan, moet een modelberekening worden uitgevoerd conform het Meet- en rekenvoorschrift bevoegdheden luchtkwaliteit (november 2006).

Beschrijf in het MER de veranderingen die optreden in de geluidsbelasting langs de belangrijkste ontsluitingswegen in en om het plangebied. Besteed hierbij met name aandacht aan de geluidsbelasting langs de provinciale weg ten noorden van het gebied. Geef de geluidsbelasting door verkeer weer in de geluidsmaat L_{den} .

Maak inzichtelijk welke geluidsbelasting het modelvliegterrein en de beide hondensportterreinen zullen veroorzaken. Presenteer hiervoor in het MER de geluidscontour van 43 dB rond het modelvliegterrein. Geef ook aan hoe vaak de beschreven geluidsbelasting zal plaatsvinden.

4.7 Overige aspecten

Maak in het MER inzichtelijk in hoeverre er hinder voor omwonenden en recreanten te verwachten is op en rond het modelvliegterrein en of er risicovolle situaties kunnen optreden.

Geef in het MER ook aan welke knelpunten er kunnen ontstaan met betrekking tot de nieuwe projecten en het bestaande gebruik, zoals gevolgen voor agrarische bedrijven tengevolge van geurhinder.

5. OVERIGE

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie', 'evaluatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

---

¹⁰ Zie ook de uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State op 14 maart 2007, zaaknummer 200603906/1, Nijmegen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders Someren

Bevoegd gezag: gemeenteraad Someren

Besluit: Het MER dient ter onderbouwing van verschillende art. 19 procedures, en tevens aan plan-MER voor de daaropvolgende herziening van het gehele bestemmingsplan.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.2

Activiteit: Aanleg golfbaan, alsmede diverse andere recreatieve projecten.

Betrokken documenten

De Commissie heeft behalve de startnotitie de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- toeristisch-recreatieve visie 'Projectlocatiegebied Recreatie de Heihorsten gebiedsontwikkeling', Grontmij in opdracht van gemeente Someren, december 2006;
- 'Quick scan Strabrechtse Heide, deel 1: Maatregelen waterkwaliteit en deel 2: Nadere uitwerking helofytenfilter en kwel', Royal Haskoning in opdracht van provincie Noord-Brabant, juli 2006.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een lijst van deze inspraakreacties wordt gegeven in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant nr. 106: 6 juni 2007

advies aanvraag: 5 juli 2007

ter inzage legging: 7 juni tot en met 18 juli 2007

richtlijnenadvies: 18 september 2007

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. J.A. Janse

drs. G. Korf (secretaris)

drs. Y.J. van Manen

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

ir. C.J.A. Scheepers

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Waterschap Aa en Maas, Den Bosch
2. Waterschap De Dommel, Boxtel
3. Provincie Noord-Brabant, Den Bosch
4. Den Hollander Advocaten namens de Hoof Groepsaccomodaties B.V., Middelharnis
5. Driessen Advies & Beheer, tevens namens F.A.M. Smeijers, Someren

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Projectlocatiegebied De Heihorsten te Someren

In het gebied de Heihorsten, ten westen van de kern Someren, worden verschillende toeristisch-recreatieve projecten ontwikkeld dan wel uitgebreid. Eén hiervan is de aanleg van een 18-holes golfbaan. Voor het mogelijk maken van deze golfbaan is een milieu-effectrapportage (m.e.r.) verplicht. Omdat de golfbaan sterk samenhangt met de functie waterberging en waterzuivering, alsmede met de overige initiatieven in het gebied, is besloten één milieueffectrapport (MER) op te stellen voor het gehele gebied. Dit MER kan over enkele jaren, wanneer het bestemmingsplan buitengebied wordt herzien, daarbij mogelijk tevens de functie van plan-MER vervullen.

ISBN: 978-90-421-2188-1